

da a P. Virilia. Jádrem Bjelicovy studie je snaha vypracovat etnometodologickou interpretaci základní myšlenky těchto přístupů, totiž toho, že skutečnost ve fungování masmédií mizí, že média nabízejí pouze simulaci skutečného. Připomeňme si, že „problém skutečného“ je centrálním etnometodologickým tématem; např. sami etnometodologové vymezují etnometodologii jednoduše jako obor zabývající se tím, jaké metody užívají lidé (a jak tyto metody užívají), když rozhodují, zda je, nebo není něco skutečné (viz E. C. Cuff, W. W. Sharrock, D. W. Francis, *Perspectives in Sociology*, 1998). V souladu s etnometodologickým názorem, že význam je „praktická deskriptivní kategorie“, staví Bjelic proti analýzám hotových masmediálních simulací, opírajícím se o „teorie kódu“, analýzu simulačních praktik a formuluje myšlenku, že „to, co je skutečné, není fixovaným referentem, nýbrž pohyblivým cílem, který odhaluje proměnlivou konstelaci různých perspektiv“, a to v konkrétní situaci. Studie je pozoruhodná i tím, že Bjelic detailně popisuje, jak sám byl zapojen do produkce masmediálního simulování skutečnosti, když tlumočil pro jeden americký zpravodajský televizní program rozhovor s oběma války v Bosně.

Jako celek je recenzovaný sborník neobyčejně zajímavou, i když náročnou četbou. Zabývá se celou řadou mediálních žánrů a nacházíme v něm detailní analýzu toho, jak mediální „texty“ konkrétně fungují. Osobitost sborníku je dána především jeho etnometodologickou orientací. Jako takový představuje nepřehlédnutelnou výzvu pro prudce se rozvíjející studium masmédií. Řada příspěvků sborníku je evidentně koncipována přímo s tímto záměrem – jejich autoři etnometodologické studium masmédií programově usouvztažňují s běžnou, tj. konvenční/neetnometodologickou sociologií médií či jiným odvětvím sociologie, a to v obecnějším konceptu „etnometodologické respecifikace“ *sociologických* problémů. Jednotliví autoři však mají také ambice rozvíjet etnometodologii jako takovou. Nejzřetelněji je to vidět na kompaktním bloku studií téžících z „členské kategorizační analýzy“. Čtenář sborníku tak získá podstatné informace nejen o masmédiích, ale i o samotné etnometodologii.

Jiří Nekvapil

Ulrich Ammon (Hrsg.): *Sprachförderung: Schlüssel auswärtiger Kulturpolitik*

Frankfurt am Main, Peter Lang 2000, 150 s.

Němčina je jazyk, který v průběhu 90. let právě skončeného století prodělal období vzestupu i ústupu. Navzdory vyklizení dříve dosti suverénních pozic ve střední a východní Evropě patří stále ještě k jazykům, který se tu vyučuje v nezanedbatelné míře na školách základních, středních i vysokých a o který se projevuje zájem v podnikatelské sféře. Její pozice však zcela stabilní nejsou a právě českého či v širším smyslu středoevropského čtenáře by mohlo zajímat, jak se sjednocené Německo stavi k otázce podpory němčiny dnes, jak se vyvíjely koncepce podpory a šíření němčiny v minulosti, jsou-li způsob a intenzita práce v této oblasti srovnatelné s podporou francouzštiny nebo angličtiny nebo jestli se např. v důsledku stále intenzivnější globalizace a růstu počtu anglicismů dokonce němčina nezařadí k ohroženým jazykům atd. – otázek na toto téma se může vynořit celá řada. Fundovaných odpovědí na takové otázky se v přehledné a komprimované podobě nejen v českém prostředí zájemce nedopátrá úplně snadno. O to více potěší, že vyšel sborník „Podpora jazyka: klíč zahraniční kulturní politiky“, který čtenáře může v základních rysech uspokojit a kromě toho mu nabídnout další literaturu.

Sborník, jehož úvodní slovo a závěr napsal profesor Ulrich Ammon z Duisburku, se skládá z celkem 12 příspěvků německých i jiných odborníků. Podává přehled o zahraničněpolitické podpoře němčiny od středověkých počátků (Franz Stark) přes císařství a Vymarskou republiku (Roswitha Reinbothe), období nacismu (Dirk Scholten), existence NDR (Martin Praxenthaler) až po dobu po znovusjednocení Německa (Hellmut Hoffmann). Způsoby a specifika podpory němčiny ze strany SRN před rokem 1990 až na několik odstavečů na str. 61 a 62, resp. na str. 96 až 102 chybějí, ale jak vydavatel poznamenává, lze příslušné informace nalézt v článku v časopisu *Muttersprache* (1989, 229-263). Stať ovšem časově končí již rokem 1985. Kromě chronologických přehledů je pozornost věnována konkrétním projektům podpory němčiny v Rusku (jeden společný příspěvek Joachima Sartoria a Kathariny von Ruckteschell a další příspěvek, jehož spoluautory jsou Rupprecht S. Baur, Chris-

troph Chrosta a Claus Wenderoff). Jako v řadě jiných společenskovedních studií je i v tomto případě jistě zajímavé pokusit se srovnávat. Tomuto požadavku vycházejí vstříc příspěvky o historických konkurentech Německa v Evropě, a to i jde-li o projekci otázky podpory jazyka v průběhu evropské integrace. O francouzské jazykové politice referuje Herbert Christ a o její anglosaské variantě Robert Phillipson. Mohlo by se zdát, že jednotliví přispěvatelé pouze nashromáždili a čtenářům nabízejí suchá data a dokumenty. Teoretická argumentace, souvislosti podpory kultury podporou jazyka a opačně a modely této podpory však nechybějí (Ulrich Ammon, Karen Risager). Z tohoto stručného nástinu plyne, že jednotlivých témat a úhlů pohledu je v tomto opticky útlém sborníku obsaženo mnoho, proto se v následujícím jako germanista zaměřím na aspekty týkající se němčiny, a to ze sociolingvistického hlediska.

Franz Stark ve svém shrnutí rozšiřování německého jazyka v období od 13. století do třetí čtvrtiny 19. století vychází z několika nutných terminologických předpokladů, které se ukázaly jako nezbytné i v dalších statích. V zájmu přesnosti diferencuje mezi rozšiřováním *interním* (na území podléhající nějakému suverénovi) a *externím* (mimo území tohoto suveréna), neboť je důležité brát v potaz rozdílnost jazykových společenství a státních útvarů ve středověku a později v 19. století. O *politice* se dá mluvit jen v případě, že toto šíření probíhá *plánovaně a promyšleně*, nikoli samovolně a spontánně. A toto vše vytváří souhrn za předpokladu, že dané jazykové společenství disponuje příslušným *jazykovým vědomím*.

Stark situuje zásadní bod obratu, od kterého se němčina interně prosazuje proti latině, do období přelomu 12. a 13. století. Argumentuje především užitím němčiny v právních dokumentech. Přitom rozlišuje mezi dolní a horní němčinou, což je namístě. Nemožnost izolovat němčinu od ostatních jazyků a zároveň jistý prvek soupeření jsou ukázány na prvním zákonném ustanovení týkajícím se výslovně postavení němčiny, které je autorem vyzdvíženo. Ve Zlaté bule Karla IV. se hovoří o velké míře užívání němčiny, latiny, italštiny a češtiny, nikoli např. francouzštiny. Za reprezentanta vysloveně politického jazykového vědomí pokládá Stark Maxmiliána I., jenž se obracel i na frankofonní říšská města ně-

mecky. Avšak o kodifikaci říšského jazykového práva lze mluvit až od roku 1519. Tehdy Karel V. předepsal pro úřední styk s německy hovořícími částmi říše němčinu a pro ostatní latinu.

Externí politiku šíření němčiny ukazuje Stark na příkladu hanzy představující síť měst, v nichž se dalo komunikovat dolnoněmecky. Pouze Novgorod byl výjimkou. Němčina byla velmi rozšířená. Co tedy způsobilo, že dnešní situace je s tehdejší nesrovnatelná? Již v oné době především diplomacie a nízká loajalita německých mluvčích ke svému jazyku. Za moment přímo osudný pokládá Stark mírová jednání v Münsteru roku 1648. Francouzští a španělští delegáti jednali navzdory německým zástupcům, kteří žádali latinu, francouzsky a španělsky. Říšští zástupci však němčinu odmítali a sami mluvili latinsky. Tak byly položeny základy vývoji, který němčině jakožto jazyku mezinárodní diplomacie rozhodně nepomohl – v roce 1682 na jednáních ve Frankfurtu a Mohuči o schválení francouzské anexe Štrasburku přišli dokonce sami francouzští vyjednavací s návrhem reciprocit jazyků (jednání ve francouzštině resp. němčině, formulování závěrů v latině), ale německá strana dobrovolně od němčiny upustila a dokonce i ústní jednání vedla latinsky. Proto snad už ani nepřekvapí, že např. rastattský mír (1714) byl vyjednan i německou stranou francouzsky.

Období po založení Druhé říše (1871) však vypadalo jinak, ačkoli se deficity z předchozích století vyrovnat nepodařilo. Roswitha Reinbothe podává mj. podrobný přehled o podpoře německých škol v zahraničí. Některé kvantitativní údaje vykazující mimořádnou dynamiku jsou velmi zajímavé – ještě v roce 1878 existovalo německých škol v zahraničí pouze 15, v roce 1914 však již 900. Z nich se v USA a Latinské Americe nacházelo 734 a v Evropě 100. Podpora přicházela nejen od říšské vlády, nýbrž i od řady spolků. Na přelomu 19. a 20. století tedy o nedostatku loajality rozhodně hovořit nelze. Vzhledem k růstu koloniální říše Německa to asi ani nepřekvapí. Školství, jimž se němčina šířila, bylo velmi diferencované. Nejsilnější pozice si němčina vydobyla v Číně, kde byly zakládány německé školy v prvním desetiletí 20. století. Jednalo se např. o přípravné školy pro uchazeče o studium v Německu, ale i o odborné školy, na nichž probíhala výuka i v Číně německy. Jako příklad může posloužit v roce 1907 založená „Deutsche

Medizinschule für Chinesen in Shanghai“. V postavení mezi němčinou a angličtinou však zůstával rozdíl, zvláště když se čínská vláda chystala zavést např. na odborných živnostenských školách jako cizí jazyk obligatorně angličtinu. Němci se snažili kontrolovat otvíráním dalších odborných škol (směry inženýrské, právo, lesnictví, zemědělství atd.), ale situaci se natrvalo zvrátit nepodařilo.

Vzhledem k dnešní situaci jsou velmi zajímavé údaje týkající se němčiny v USA, kam se rozšířila v důsledku masového vystěhovalectví. Za zmínku stojí, že se ještě např. v roce 1915 na veřejných školách učila německy téměř čtvrtina žáků, zatímco francouzsky necelá desetina a španělsky dokonce ani ne tři procenta. *Období po roce 1871 symbolizuje i díky pozici němčiny v zámoří éru největšího rozmachu, především díky statutu němčiny jako mezinárodního jazyka vědy.* Roku 1905 došlo k uzavření dohody mezi Harvardem a univerzitou v Berlíně o vzájemné výměně profesorů a studentů. V ustanoveních týkajících se jazyka stojí, že hostující profesor má na hostitelské univerzitě přednášet svůj obor v mateřštině. Američti profesori, kteří měli zájem o kontakty s německými vědci (a podle dostupných údajů jich nebylo málo), se tak často učili německy. Tyto tendence však první světová válka obrátila.

Českého čtenáře jistě zaujme problematika vnucování či odírání němčiny v období nacistu. Tyto extrémní nacistické jazykové politiky jsou včetně přechodových stupňů ukázány velmi dobře. Jak ve své stati uvádí Dirk Scholten, provozovali nacisté jazykovou politiku jak v podobě oficiálně deklarované, tak i neoficiálně (dokonce záměrně tajně). Rozdíly spočívaly v cílových skupinách. Politika vnucování němčiny se zaměřovala na německé menšiny žijící v bezprostředním zahraničí a po roce 1938 na vyložené neněmecké území (dohoda s Řeckem, Egyptem, Velkou Británií). V typologii dohod existovaly rozdíly – se spojenci byly podepisovány tzv. kulturní dohody (s Itálií, Japonskem a Španělskem v roce 1938, Bulharskem v roce 1940, se Slovenskem a Rumunskem ale např. až v roce 1942). Kulturní politika měla jednoznačně sloužit mocenským záležitostem. Tyto dohody zajišťovaly výměnu lektorů, žáků, umělců, učitelů, a tím také samozřejmě postavení němčiny jako prvního cizího jazyka ve školském systému smluvních zemí.

Na územích okupovaných se postupovalo radikálněji s cílem co nejdůkladnější asimilace (uvezeny jsou východní Belgie, Lucembursko, Alsasko, Lotrinsko). České země do této skupiny nepatřily, protože byly pokládány za rasově méněcennější než výše uvedená okupovaná území na západ od Německa. Avšak i čeština měla jako úřední jazyk protektorátu zmizet. Nejradikálněji postupovali nacisté na Ukrajině a v Rusku. Ukrajinci a Rusové byli podle Scholtena považováni za ještě méněcennější než Češi, proto jim bylo odíráno jakékoli vzdělání a německy se na rozdíl od protektorátu nesměli učit vůbec. Ruští a ukrajinští otroci by němčinu podle Rosenbergera ohrožovali.

Za příspěvkem o nacistické jazykové politice je zařazena Praxenthalerova stať o podpoře němčiny Německou demokratickou republikou. Opírala se od počátku existence státu o dva sloupy – kursy připravující zahraniční studenty na studium v NDR a výuku oboru „němčina jako cizí jazyk“ (DaF). Vedle těchto pilířů byly uzavírány kulturní dohody se socialistickými zeměmi. Rozhodnutím ÚV SED z roku 1957 měla být NDR zastupována v kulturněpolitickém ohledu v zahraničí svými lektory, kteří měli pečovat o dobré jméno státu. Soupeření se SRN představovalo od počátku 60. let jeden z hlavních motivů i v oblasti podpory němčiny v zahraničí. Ve smlouvách uzavíraných v tomto i následujících desetiletích se neopominá ale ani prvek reciprocity, tzn. podpora němčiny ve smluvním socialistickém státě a naopak podpora jazyka partnerského socialistického státu v NDR. Cílem bylo posilovat a rozvíjet socialismus. Dohody uzavírané mezi NDR a rozvojovými zeměmi obsahovaly prvky reciprocity rovněž, avšak ta měla být realizována pouze podle možností a potřeb, tedy mnohem méně důsledně. Podepisovány byly i smlouvy se státy kapitalistickými (s Finskem, Itálií, Dánskem nebo Francií). Podle usnesení ÚV SED z roku 1977 šlo v jazykové politice vůči těmto zemím o ofenzivní politiku opět chránící image NDR. Navzdory poměrně ambiciózním cílům bylo však v červnu 1989 uznáno, že SRN dosahuje díky hmotným prostředkům ve výuce němčiny převahy. Poměrně podrobně shrnuje Praxenthaler také institucionální zabezpečení jazykové politiky NDR. Vedle stranických a vládních orgánů je nutno vyzdvihnout Herderův institut, který měl i podle usnesení SED dosáhnout ja-

kožto vědecké středisko výuky DaF mezinárodního uznání, a podporu univerzit školících v různých formách vysokoškolského studia stovky germanistů ze socialistických zemí. Germanistika požívala jako obor význačného postavení i tím, že byly zřizovány bilaterální komise germanistů (s Polskem, Maďarskem, ČSSR, SSSR, Bulharskem a Kubou) projedávající vysokoškolské studijní plány a studijní materiály.

V příspěvku Hellmutha Hoffmanna je shrnuta vládní politika SRN v období po roce 1990, což je vzhledem k aktuálnosti nejzajímavější suma informací. Jedná se převážně o kritické připomínky, protože podle autora nebyly slibné předpoklady z počátku 90. let využity a zájem o němčinu v tomto období klesá. Důsledkem (nebo spíše příčinou?) je uzavírání Goethových institutů, vysílání menšího počtu učitelů do zahraničí atp. Tento trend je dokumentován na krátké skice vývoje, kterou bych právě kvůli aktuálnosti problému shrnul podrobněji.

Podle zásad kulturní politiky SRN z roku 1970 byla *němčina nositelem, nikoli cílem* působení státu v zahraničí. O sedm let později se stává *ústřední součástí německé kultury a důležitým prostředníkem* pro porozumění mezi národy. Ve zprávě spolkové vlády k postavení němčiny ve světě z roku 1985 se konstatuje, že *němčina není světovým jazykem, ale může převzít roli dorozumivacího jazyka mnoha lidí ve sjednocující se Evropě* (citáty ze str. 61 a 62). Základní linie podpory němčiny ve světě dnes spočívá v šíření kultury, což se děje převážně podporou jazyka. Zdůrazňuje se přitom prvek souhlasu s partnery, tj. že Německo nemůže převzít zodpovědnost za výuku v cizích zemích a že pomoc ze strany Německa má povahu pomoci ke svépomoci. Co z toho vyplývá?

Nesledují se zájmy v klasické podobě zahraniční politiky, ale spíše „pouze“ eticky hodnotné cíle. Koncepčně a institucionálně sice zajišťuje uskutečnění této politiky velmi široká síť výborů, institutů, pracovních skupin atd., ale efektivita této činnosti zůstává otázkou. Regionálně jsou pro Německo stále ještě nejzajímavější střední a východní Evropa, dále členské země EU, Severní Amerika a pak jednotlivé státy jako Japonsko, Čína, Brazílie, Korea a Jihoafrická republika.

Adresáty v sociologickém smyslu představují nikoli všichni bez rozdílu, nýbrž především

elity těchto zemí. Oborově nemá jít pouze o spolupráci na poli germanistiky, nýbrž se má jednat též o technické a ekonomické disciplíny tak, aby lidem činným v těchto odvětvích znalosti němčiny výrazně zlepšily pracovní zařazení. Všude je tedy podle Hoffmanna nezbytné klást důraz na ekonomickou racionalitu a co nejvyšší multiplikační efekty. V této souvislosti bylo zajímavé vyslechnout na letošním zasedání IDS (Institut pro německý jazyk) v Mannheimu věnovaném právě otázce němčiny pohledem zvenku (Deutsch von außen) např. příspěvek prof. Sassela-tiho z univerzity v Dillí, podle jehož údajů např. právě v Indii vzrostl zájem o němčinu neobvyklým tempem a indický subkontinent by tak mohl díky pestrému multilingvistu představovat jakousi baštu němčiny mimo Evropu.

Postavení němčiny mezi jazyky Evropské unie kritizuje Joachim Sartorius. Zdůrazňuje však, že dnešní neutěšený stav není výsledkem útoků na němčinu ze strany mluvčích druhých jazyků, nýbrž spíše výsledkem nepřiměřeného tabuizování němčiny po druhé světové válce a velmi nezdravého nedostatku loajality Němců – především zástupců SRN v EU – k vlastnímu jazyku. Tato argumentační linie tu opět vychází na povrch ve velmi pěkných obrysech a lze s ní jen souhlasit – nejde o jev 2. poloviny století minulého, nýbrž již století 17. a 18.: Německo se po druhé světové válce chtělo i pod dojmem hospodářského vzestupu chovat velkoryse evropsky a nezavdávat absolutně jakoukoli, byť interpretačně sebevíc přehnanou a nepřiměřenou příčinu k nařčení ze znucování jazyka druhým. Takto lze hodnotit spíše postupy Komise ES po roce 1990, jejíž členové upozorňovali německé úředníky, aby jednání v Praze, Varšavě a Budapešti nevedli německy dokonce ani tehdy, když o to jejich češti, polští či maďarští partneři vysloveně žádali.

Hlavně po přijetí Velké Británie, Irska a Dánska do ES v roce 1973 tak němčina vyklidila pozice pracovního jazyka ES sama, ba přímo až iniciativně. Ještě v roce 1980 lze např. zaznamenat snahu některých zaměstnanců spolkového ministerstva zahraničí o „pragmatické“ přijetí francouzštiny a angličtiny jako jediných pracovních jazyků ES! Co tím Němci o němčině dali partnerům v ES i jinde ve světě na vědomí, je víc než jasné. Učit se německy se jednoduše nevyplatí, Německo „svůj“ jazyk nebránilo a bránit

nehodlá. Tento trend byl – jak Joachim Sartorius zdůrazňuje – zřetelně narušen jen jednou v roce 1999. SRN a Rakousko se postavily na obranu proti úmyslu Finska zatlačit němčinu ještě více do pozadí tím, že by němčina nemohla fungovat ani jako třetí jazyk na neformálních schůzkách ministrů. Absurdnost dalšího zatlačování němčiny vynikne, pokud se vezme v úvahu podíl rodilých mluvčích na obyvatelstvu EU a status němčiny jako úředního či alespoň regionálního jazyka v některém z členských států EU (SRN, Rakousko, Lucembursko, Jižní Tyroly, východní část Belgie). V čem tedy – posuzovanou touto optikou – spočívá rozdíl mezi němčinou na straně jedné a francouzštinou a angličtinou na straně druhé?

Samotný objem investovaných finančních prostředků nelze přeceňovat. Loajalita Francouzů k francouzštině a Britů či Američanů k angličtině představuje jeden ze zásadních rozdílů (srov. podrobněji např. francouzskou ideologii na str. 108–110 nebo fenomén frankofonie na str. 112–114, kde ofenzivní přístup k francouzštině ve světě doprovází neméně ofenzivní přístup k čistotě tohoto jazyka). Za součást loajality se však dá pokládat i např. nabídka alespoň jednoho televizního kanálu do kabelových televizí zadarmo nebo okolnost, že např. německé firmy nebudou při výběru svých zaměstnanců v zahraničí klást větší důraz na angličtinu než na němčinu. Rovněž stojí za úvahu, jestli konference pořádané v Německu a vztahující se k domácím problémům musejí být pořádány v angličtině.

Sledování zahraničněpolitických zájmů v tradiční podobě – tady formou kulturní politiky – nabízí rozdíl další. Svou roli jistě hrají i dopady kolonialismu, který jazykové poměry ve světě formoval velmi účinně. Důsledky lze nalézt v ukotvení toho kterého jazyka v mezinárodních organizacích, což se právě pro jeho mezinárodní renomé jeví asi jako nejzásadnější. Jde o to, aby se němčina používala v souladu s mezinárodním právem co nejčastěji. S pozicí jazyka souvisejí hospodářské možnosti, které mohou nabývat velmi různých podob. Je zajímavé, že i výuka a šíření vlastního jazyka může představovat silný zdroj příjmů. Konstatuje to Robert Phillipson na příkladu britské ekonomiky, v níž klade výuku angličtiny co do vydatnosti příjmů pro národní hospodářství Velké Británie hned na druhé místo za příjmy z těžby ropy (str. 125).

Je však jasné, že musí být překročen jistý práh zájmu o daný jazyk a roztočena spirála výnosů převyšujících náklady. Takový cyklus promění dotace do výuky jazyka daného státu v jeho skutečný čistý zisk. Tato proměna, kdy se za možnost učit se daný jazyk platí, v případě němčiny nenastala.

Češtinu v tomto kontextu otázek asi příliš tematizovat nemůžeme. Neznamená to však, že by informace a úvahy ve sborníku obsažené měly přínos pouze pro germanisty, anglisty nebo romanisty. Informovat by se konec konců mohli i čeští politici – v diskusi na již zmíněném zasedání IDS v Mannheimu byla načrtnuta úvaha, jestli se SRN a Rakousko nemají snažit o posílení pozic němčiny jakožto pracovního jazyka EU tím, že by argumentovaly poměrně velkým rozšířením „svého“ jazyka v kandidátských zemích střední Evropy (Česko, Polsko, Maďarsko, Estonsko). Noví středoevropští členové EU by tak v jazykové otázce podle některých diskutujících v Mannheimu mohli po roce 2004 takřkajíc hrát za německé a rakouské barvy.

S češtinou však souvisí jeden faktor, který hraje v otázce podpory jazyka jistě svou roli, který byl ale ve sborníku celkem opomenut – obtížnost jazyka a způsoby, jak ji v očích nerodilých mluvčích alespoň částečně zmírnit. Němčina je především Angličany, Američany a Francouzi pokládána za jazyk s např. velmi složitou flexí, což může pro rodilé mluvčí slovanských jazyků vypadat poněkud absurdně.

Fakta a argumenty ukazují, o jak zajímavý, i když spleťtý problém se v otázce podpory jazyka může jednat. Je proto škoda, že se do vydání utlého, ale obsahově hutného svazku vloudilo dost překlepů nebo že vypadly nebo naopak přebývaly dokonce celé řádky (především na rozhraní stran 57 a 58 resp. 86 a 87).

Vít Dovalil

Leoš Šatava: Jazyk a identita etnických menšin: Možnosti zachování a revitalizace
Praha, Cargo Publishers 2001, 160 s.

Na poli společenských věd je pro současnou dobu příznačná interdisciplinarita, a tak není překvapující, že autorem knihy se sociolingvistickými tématy je etnolog.